

Képek
Ausztrália állatvilágából

Összeállította és írta: Walla Gézáné

Lektorálta: Vízy Istvánné dr.

Kiadja:
MAGYAR DIAFILMGYÁRTÓ VALLALAT
Budapest

1. Címkép.

2. Ausztrália a Föld legkisebb kontinense. Elszigeteltsége folytán állatvilága ősi, primitív.

Jellegzetesek kloakás és erszényes emlősei, a színpompás madarak, a korallzátonyok között élő érdekes halak...

E sok érdekesség ellenére Ausztrália említésekor elsőként mindenkinek a kenguru jut eszébe.

3. A vörös óriáskenguru erszényes emlős. Első pillantásra feltűnnek az állat rövidebb, karmos mellső lábai és az igen erősen fejlett hátsó ugrólábak, amelyek hosszú, megnyúlt talpban végződnek. Ülve nagy erős farkára támaszkodik. Menekülésre kényszerülve, egy-egy ugrása a 12 m-t is eléri...

4. ...ha ellenségével szembeszáll, mellső lábaival szabályosan boxol, vagy farkára támaszkodva – „teljesen szabálytalanul” – hátsó lábaival rúg.

5. E jellegzetes állatfaj nőténye a hímnél kb. egy negyedével kisebb. Évente egyszer kölykezik és kicsinyét mindaddig neveli erszényében, amíg az annyira felcseperedik, hogy saját lábán is megállhat.

6. Ausztráliában sokféle kenguru él. A Bennett-kenguru kisebb testalkatú az előzőek során bemutatott rokonánál, de még a közepes nagyságúak közé tartozik. Wallaby néven is ismeretes. Füvekkel, falevelekkel táplálkozik.

7. Zömök, rövid törzs és széles fej jellemzi a fakúszó kengurut. Életmódja sajátos, táplálékát a fákon mászkálva keresi meg. Kúszókészségét kapaszkodásra alkalmas farka is növeli.

8. Az erszényes rókát, róka-kuzunak vagy ausztráliai oposzsumnak is nevezik. Sűrű, szürkés vagy drappos szőre miatt tenyésztik. Szőrméje a prémpiacokon keresett cikk. Háromszögletű fülei, lompos farka teszik hasonlatossá a rókához.

9. A csupasz orrú vombat teste tömzsi, kb. 1 m hosszú, lábai rövidek. Fark nélküli erszényes emlős. Föld alatti üregek-

ben él, amelyekhez hosszú föld alatti járatok vezetnek. Ezek az állatok nappal pihennek és éjjel járnak táplálék után. Fűvet, gyökereket esznek, s természetesen nem tesznek különbséget a termesztett növény és a vadon élő növények között, ezért gyakran károkat okoznak.

10. A koalát erszényes medvének is nevezik, bár a medvéhez való hasonlatossága csak látszólagos. Az állat, apró, 60–80 cm magas. Kedves külseje a gyermekjáték mackóra emlékeztet. Az eukaliptuszfákon tanyázik és annak leveleivel táplálkozik; ebben azonban igen válogatós, csak megfelelő érettségű és olajtartalmú leveleket eszik. Ha nem talál megfelelő eukaliptuszleveleket, megbetegszik és elpusztul.

11. A kuskusz dús bundájú, erős karmú, kedves, barátságos erszényes állat. Hosszú farkának vége szőrtelen, kapaszkodásra alkalmas. Nagy, kerek szeme az éjszakai életmódhoz alkalmazkodott. Fákon mászkálva keresi táplálékát, amely levelekből, virágokból és gyümölcsökből áll.

12. A kloakások közül legjellegzetesebb a kacsacsőrű emlős. Vízi életmód jellemzi. Csőrével a nedves földben, iszapban turkál, zsákmányt keresve. Teste kb. 60 cm hosszú és szőr borítja, ujjai között úszóhártya feszül. Tojásokkal szaporodik. Alkalmanként 2–3 tojást rak, amelyek nagysága nem haladja meg a 2 cm-t. A kikelő kicsinyeket az anya tejmirigyéből kipréselt váladékkal táplálja.

13. A hangyászün is kloakás emlős. Ez az esetlen kis állat kb. 50 cm hosszú. Teste szőrrel és tüskékkel borított. Csőr-szerű „ormánykájából” ragadós nyelvét képes messzire kiöltetni. Így szerzi táplálékát, amely rovarokból és férgekből áll. Főként, mint a neve is mutatja, a hangyákat kedveli. – Hosszú nyelvét bedugja a hangyabolyba, s addig vár, amíg azt ellepik a hangyák, majd gyorsan visszahúzza.

14. A dingó erősen eltér Ausztrália emlőseinek zömétől, ugyanis nem erszényes. Tulajdonképpen kutya faj, de bármennyire is kedves kutya-képe van, nem szelidíthető, a birkanyájak legnagyobb ellensége. Életmódját tekintve a sákalhoz hasonló.

15. A kazuárok Ausztrália szigetvilágának jellegzetes madarai. A legsűrűbb erdőségekben élnek. Szárnyuk csökevényes, kormánytollaik nincsenek, repülni tehát nem tudnak. Nagy iramban képesek futni azonban, három ujjban végződő erős lábaik segítségével. Érdekes sajátossága a kazuároknak, hogy a nőtény által lerakott 3–5 tojást a hím költi ki.

16. A lantmadár Ausztrália legnagyobb énekesmadara. Termete a fácánéhoz hasonló. Rossz repülő. A hímek farktollai igen hosszúak, díszesek, lantra emlékeztető alakot képeznek.

17. A selyemmadár a lugasépítő madarak közé tartozik. A galamb nagyságú madarak érdekes tulajdonsága, hogy a hímek a fészekrakást megelőző „táncra” lugast építenek. – A lugas földbe dugott növényi szárakból készült járatokból áll, amelyeket tollakkal, kagylókkal, tarka tárgyakkal ékesítenek. A képen a selyemmadarakat lugasépítés közben figyelhetjük meg.

18. A nálunk kedvelt, kalitkában tartott hullámos papagájok hazája is Ausztrália. Lábuk rövid, kapaszkodásra alkalmas ujjakkal, amelyek közül kettő előre, kettő hátra néz. Szép, színes tolluk és hangutánzási készségük miatt szobamadárként elkerültek a világ minden tájára.

19. A papagájfajok között jelentősek a kakaduk. – Szép színű tollával kápráztatja el az embert az ausztráliai rózsás kakadu is, amely állatkertekben gyakori.

20. Ausztrália madarai közül szépségével tűnik ki az inkakakadu. Fehér tollazata lazacpirossal és sárgával tarkált. Különösen tollbóbitája szép. Lesimított állapotban csak a tollak fehér hegye látszik, felmeresztve azonban előtűnik azok élénkpiros töve és sárga közép része.

21. Ez a, főként Ausztrália szigetvilágában elterjedt, mérges sikló fákon él. Marása emberre is veszélyes lehet. Éjszaka vadászik. Életmódjára utal függőleges szembogara is.

22. A kék levelibéka Ausztrália legismertebb békafaja. Ez a 10 cm nagyságot is elérő kétéltű élete nagy részét a szárazföldön tölti. Általában fákon él és csak szaporodás idején figyelhető meg a vizekben.

23. Ausztrália trópusi és szubtrópusi tengereinek korallszirtjei között élnek a csodálatosan szín pompás császárhalk. Általában magányosak és féltékenyen őrzik társaiktól lakóhelyüket. A korallokon legelészve táplálkoznak. Rendkívül fürgék, mozgékonyak.

24. A csattogóhalk családjába tartozik ez a vörös csíkos, 1 m nagyságot is elérő halk, amely Nyugat-Ausztrália partjainak korallszirtjei között úszkál. Különös nevüket széles, fürgén kapkodó szájukról kapták.

25. A hatalmas korallzátonyok lakója a csipeszhalk is. Táplálékát hosszú csőrével, mint valamilyen csipesszel szedegeti ki a korallok rései, hasadékai közül.

A tőlünk oly távol eső Ausztrália természeti világából képeinkkel be akartuk mutatni egy számunkra idegen világ néhány állatát. Teljességre nem törekedhettünk 25 képpel, de reméljük, hogy jó szórakozást és újabb ismereteket sikerült nyújtanunk.

